

PHẦN HAI – CƠ KHÍ

BÀI 17. VAI TRÒ CỦA CƠ KHÍ TRONG SẢN XUẤT VÀ ĐỜI SỐNG

(1 tiết)

I. MỤC TIÊU

Sau bài này GV phải làm cho HS :

1. Hiểu được vai trò quan trọng của cơ khí trong sản xuất và đời sống.
2. Biết được sự đa dạng của các sản phẩm cơ khí và quy trình tạo ra sản phẩm cơ khí.

II. NHỮNG VẤN ĐỀ CẦN LƯU Ý

1. Gợi ý về phân bố bài giảng :

Bài giảng gồm ba nội dung chính :

- Vai trò của cơ khí.
- Sản phẩm cơ khí quanh ta.
- Sản phẩm cơ khí được hình thành như thế nào ?

2. Một số điểm cần làm rõ

Phần khó của bài chính là lí giải được quá trình tạo ra một sản phẩm cơ khí như thế nào ? Vì thế có thể chọn một ví dụ đơn giản về quá trình tạo ra một sản phẩm thông dụng, gắn gũi với HS. Chẳng hạn quá trình tạo ra một chiếc bảng viết, chiếc bàn, chiếc ghế từ gỗ ; tạo ra một chiếc hộp đựng bút từ tôn tấm ; tạo ra một chiếc compa từ thép (dựa trên sơ đồ khái quát đã nêu trong SGK).

Từ đó rút ra kết luận : sản phẩm cơ khí rất đa dạng, có thể chỉ có một chi tiết, có thể gồm nhiều chi tiết được lắp ghép với nhau mà thành. Vì thế những sản phẩm phức tạp có thể được tạo ra từ nhiều cơ sở sản xuất khác nhau như : xe máy, ô tô, xe đạp, bút viết...

III. GỢI Ý TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Chuẩn bị bài giảng

a) Chuẩn bị nội dung : GV nghiên cứu SGK, SGV để lập kế hoạch bài dạy.

b) Đồ dùng dạy học : Chuẩn bị một sản phẩm cơ khí nào đó được tạo thành từ hai chi tiết trở lên lắp ghép với nhau... theo gợi ý ở phần trọng tâm bài đã nêu ở trên.

2. Các hoạt động dạy học

Hoạt động 1. Giới thiệu bài

Để tồn tại và phát triển, con người phải lao động tạo ra của cải vật chất. Lao động là quá trình con người dùng công cụ lao động tác động vào đối tượng lao động để tạo ra sản phẩm cần thiết. Các sản phẩm (công cụ, phương tiện, máy, thiết bị) mà con người sử dụng hàng ngày hầu hết là do cơ khí làm ra. Vậy sản phẩm nào do cơ khí tạo ra. Quá trình sản xuất sản phẩm diễn ra như thế nào ?

Trong bài học này chúng ta cùng tìm hiểu những vấn đề trên.

Hoạt động 2. Tìm hiểu vai trò của cơ khí trong sản xuất và đời sống

– Đọc những thông tin trong mục I SGK.

– Quan sát hình 17.1 (a, b, c,) SGK.

GV đặt câu hỏi :

Các hình 17.1 a, b, c SGK mô tả người ta đang làm gì ?

Sự khác nhau giữa các cách nâng một vật nặng trên các hình 17.1 a, b, c, SGK.

GV rút ra kết luận : Công cụ lao động nói trên giúp ích gì cho con người ?

Hoạt động 3. Tìm hiểu các sản phẩm cơ khí quanh ta

GV đọc nội dung sơ đồ ở hình 17.2 SGK và nêu câu hỏi :

Kể tên các nhóm sản phẩm cơ khí có trên sơ đồ.

Với mỗi nhóm sản phẩm trên hãy tìm một số sản phẩm cụ thể mà em biết.

Em còn biết thêm những sản phẩm hay nhóm sản phẩm nào khác nữa ?

Từ đó GV nêu kết luận : Các sản phẩm cơ khí rất phổ biến, đa dạng, nhiều chủng loại khác nhau. Vậy trong thực tế người ta sản xuất ra chúng theo quá trình nào ?

Hoạt động 4. Tìm hiểu quá trình gia công sản phẩm cơ khí

Đọc những thông tin cho ở mục III SGK, dựa trên sơ đồ SGK hãy điền vào chỗ trống (...) những cụm từ thích hợp :



GV có thể mở rộng thêm bằng cách đặt những câu hỏi sau :

Quá trình hình thành một sản phẩm cơ khí gồm những công đoạn chính nào ?

Tìm một ví dụ về quá trình hình thành sản phẩm cơ khí từ vật liệu bằng kim loại, gỗ hoặc từ các loại vật liệu ban đầu khác nhau.

Trong các công đoạn trên, những công đoạn nào là bắt buộc phải có cho việc hình thành mọi loại sản phẩm ?

Tìm các dạng gia công cơ khí khác nữa mà em biết.

Từ những trả lời trên của HS, GV bổ sung và rút ra kết luận về quá trình tạo ra sản phẩm cơ khí như trong SGK và lưu ý rằng sản phẩm (đầu ra) của một cơ sở sản xuất này có thể là phôi liệu (đầu vào) của một cơ sở sản xuất khác. Ví dụ, kim loại là đầu ra của nhà máy luyện thép nhưng lại là đầu vào của nhà máy sản xuất kim ngụy.

Hoạt động 5. Tổng kết

- GV yêu cầu một vài HS đọc phần ghi nhớ trong SGK.
- Trả lời các câu hỏi trong SGK.
- GV yêu cầu HS về nhà đọc trước bài 18 SGK.

IV. TRẢ LỜI CÂU HỎI

Câu 1. Vai trò của ngành cơ khí :

- Tạo ra máy thay lao động thủ công để nâng cao năng suất lao động.
- Giải phóng sức lao động cơ bắp cho con người khiến lao động trở nên nhẹ nhàng hơn.
- Mở rộng tầm nhìn giúp con người chinh phục thiên nhiên.

Câu 2. Các sản phẩm cơ khí quanh ta :

- Sản phẩm đơn giản như : kim khâu, ngòi bút...
- Sản phẩm phức tạp như : máy cày, ô tô, tàu hoả, máy bơm nước, máy công cụ...

Câu 3. Quá trình hình thành sản phẩm cơ khí :

Vật liệu cơ khí → Gia công cơ khí → Chi tiết → Lắp ráp → Sản phẩm cơ khí.